

For en formfantast er leire, gips og andre plastiske materialer svært kjærkommene og forløsende. Byggematerialer av ulik art er utfordrende og spennende å arbeide med. Tegl er et av de materialer jeg ønsker å utforske videre. Når jeg jobber med «våt tegl» ønsker jeg å komme tett på materialet. Det store formatet setter hele kroppen i aktivitet. Jeg bygger opp en konstruksjon og skjærer av leiremasse med stor, kraftig redskap. Når jeg kommer til detaljene, blir både redskapene og bevegelsene mindre. Jeg jobber alltid med linjene. Jeg følger linjene og de følger meg.

Jeg er engasjert i form, konturer og bevegelse og arbeider hovedsaklig skulpturelt. Gjerne med store, litt grove uttrykk i leire, men også med installasjoner og utsmykninger i andre materialer. Jeg repeterer ofte formelementer for å skape en dynamikk, rytme og flyt, nærmest som i musikk.

Musikk og lyd er forøvrig en stor inspirasjonskilde. Bølgeskvulp og dryppende regn er også en form for musikk. Jeg kan få inspirasjon fra nærmest hva som helst i hverdagen. Et leende menneske, en god artikkel, en film, mønsteret i en gammel dames kåpe, en førsteklasses utstilling, naturfenomener og gode historier. Jeg suger til meg inntrykk som en svamp, og noe kommer også ut igjen gjennom arbeidene mine.

Målet er at de større arbeidene mine skal inspirere flere sanser. Siden jeg selv ble mamma til to små har jeg oftere tenkt på hvordan barns lek kan stimuleres gjennom arbeidet mitt. Kanskje kan skulpturen sittes på? Hvordan er det å føle på denne overflaten her? Hvordan blir lyden når du banker? Kan du gå her, kripe under der, lene deg inntil, klemme, omfavne, lukte på og utforske denne skulpturen? Ønsket om å skape et sanselig spill og fysisk deltakelse, hvor barnet og mennesket inviteres med, har i det siste vært en drivkraft.

«InsideOutside»

EN KUNSTNERS BRUK AV BYGGEMATERIALER

Tekst: Vigdis Dagsdatter Øien

Foto: synlig.no, Jørn Adde, Vegard Moen

Vigdis Dagsdatter Øien er fra Trondheim. Hennes allsidige utdanning omfatter bl.a. produktdesign ved HiA, BA i 3D-design, keramikk/glass fra Manchester Metropolitan University, kunstfaglig lærerutdanning fra NTNU samt MA i skulptur/keramikk fra University of Wolverhampton. Hun jobbet med tegl og det store formatet som en del av hovedfaget.

Separatutstillinger: Trøndelag Senter for Samtidskunst, 2003 og "SPOR", Nils Aas Kunstverksted, 2002

Øien har i flere år formidlet kunst for barn og ungdom gjennom ulike prosjekter. Hun er faglig leder ved KROT, kunstfagskolen ved Rotvoll i Trondheim og jobber også som formidler ved Nordenfjeldske kunstindustrimuseum.

Gjennom ulike oppdrag har hun kombinert sin inngående kjennskap til tunge materialer med sin kunnskap om kunstformidling, bl.a. gjennom prosjektansv. for seminaret Tegl i kunst og arkitektur, NTNU, 2007, samt for gipskurs ved Den frie Kunstskolen, Rotvoll, Trondheim, 2006.

www.vigdisoien.com
www.atelierilsvika.no

Teglskulpturer

“STILL STANDING STILL”, 2003

Det direkte møtet med teglen ble en viktig del i utformingen av teglskulpturene mine. Med slike formater tas hele kroppen i bruk og jeg kommer tett på. Jeg former fra første til siste stein med mine egne hender.

«Still Standing Still» startet livet i skisseboka mi hjemme i Norge, og ble unnfanget på teglfabrikken Ibstock Brick LTD i Staffordshire i England. Jeg ankom fabrikken med en bønne

full av redskaper, hodet fylt av ideer og et nesten fem måneder gammelt barn i magen. Jeg tilbrakte en måned på fabrikken og utformet tre store skulpturer mens jeg var der. De skulle senere samme år stilles ut ved Trøndelag Senter for Samtidskunst i Trondheim.

Som den gamle bautaen av grovt tilhugd stein reist på høykant, er denne skulpturen monumental og en-

kel i framtoningen. Før i tiden kunne bautaer være rene fruktbarhetssymboler. Det ble ofret gaver til en fruktbarhetsguddom i jorda ved bautaen. Nedleggingen av gaver i jorden er foreningen mellom bautaen og jorden er satt i. Jorda symboliserer det kvinnelige og bautaen symboliserer det mannlige.

Materiale: Mørk blå tegl
Mål: H: 232, B: 127 cm

“UPS AND DOWNS”, 2003

Bølgens bevegelse, rytme og dynamikk – de myke linjene som formes i vannoverflaten, det er inspirasjonen til denne skulpturen. Bølgene er stadig i forandring og forflytning. Det er store og små bølger, og de går opp og ned. Slik kan også selve livet være, tenkte jeg da jeg utformet “Ups and Downs”. Den myke, organiske formen er stikk i strid med mursteinens, i utgangspunktet, kantete form. Denne kontrasten liker jeg. Som en benk har skulpturen plass til mennesker i mange ulike størrelser. Morsomt er det også å tenke på at skulpturene ble fraktet fra England til Norge over vannet i båt!

Materiale: Mørk blå tegl

Mål: L: 217, B: 50, H: 52 cm

Prosess

I skapelsen av en slik teglsculptur, legger jeg grunnformen på gulvet. Deretter arbeider jeg meg oppover lag for lag med våte, tunge leireblokker. Hvert lag er omhyggelig lagt i et mønster, hvor blokkene hviler trygt i forhold til hverandre. Jeg grovskjærer underveis i oppbyggingen. Det hele er litt av et puslespill. Alle delene må også merkes nøye. Alle biter skal plukkes fra hverandre, brennes og settes sammen igjen på nøyaktig samme sted! Gode redskaper er høyt prioritert i en slik prosess. En hjelpsom truckfører og varmende drikke kommer også godt med når man jobber alene i kalde fabrikklokaler.

Materialer

Leira ‘Etruria Marl’ brukes til å lage murstein og graves opp fra de rike leireforekomstene rundt fabrikken. Etter å ha blitt bearbeidet til mursteinstypen Blue Brittle Brick er den klassifisert som «hard engineering brick» og beregnet til utendørs bruk. Mine skulpturer som er laget i dette materialet kan altså godt være utendørs.

«Kanskje kan skulpturen sittes på?
Hvordan er det å føle på denne
overflaten her? Hvordan blir lyden
når du banker? Kan du gå her,
krype under der, lene deg inntil,
klemme, omfavne, lukte på og
utforske denne skulpturen?»

“SNABEL OG FABEL”, 2007, lysende skulpturer

Dette utsmykkingsprosjektet står i uteområdet til Blomsterbyen barnehage i Trondheim. Barnehagen, som ligger i en bakke, er helt ny og svært fin. «Snabel og Fabel» (navnene var det barna selv som fant på) har også sin egen fargerike skog som er laget av malte ospetrær i fargene gul, oransje og rød.

Jeg ønsket at snabeldyr-formene skulle være myke og runde, morsomme, lekende og vennlige. De skulle fungere både som rutsjebane, tunnel, og til klatring. Primært er de ikke et lekestativ, det ønsker jeg å

presisere. Først og fremst skal de fungere som selvstendige skulpturer i et uterom hvor barn leker. For at de skulle få flere dimensjoner for barna, lot jeg dem bli «brukervennlige» for de ulike aldersgruppene. Ettåringen kan kravle gjennom «beina» på snabeldyret og fireåringen kan klatre opp på ryggen å få utsikt til verden.

«Snabel og Fabel» er laget i et båtbyggemateriale som i utgangspunktet er vedlikeholdsfritt. Skulpturene er utformet i henhold til de sikkerhetskrav som gjelder i barnehager pr i dag. De er montert på et fundament av betong.

Inni formene er det montert en lyskilde med sensor som gjør at skulpturene lyser når det er mørkt. På mørke vinterdager fungerer skulpturene som et lysende samlingssted for barna i barnehagen. Jeg har fått tilbakemelding på at barna er blitt veldig glade i dem. Det er deres “Snabel og Fabel”. Når de blir skitne, så vasker de dem.

Oppdragsgiver: Trondheim kommune
Mål: H:100, B:80, L:225 cm
Materialer: glassfiberarmert polyester, lyskilder, liten skog i malte ospetrær

“METAMARK”, 2005

Skulpturen står ved inngangspartiet til Valentinlyst sykehjem i Trondheim. Sykehjemmets vekt på frodighet og en sykehjemshage med vakre vekster dannet utgangspunktet mitt. «Metamark» er en spenstig, buktende skapning som godt kunne levd i en hage. Den kunne sikkert levd mange andre steder også. Hovedsakelig er den en snodig skrue som kan bukte seg ned og opp av bakken. Jeg ønsket at den skulle være en humoris-

tisk, tydelig og vennlig fargeklatt. Den skulle ikke provosere brukerne, som først og fremst er eldre mennesker. «Metamark» ønsker fargerikt velkommen i et ellers ganske bil-, betong-, og mursteinspreget område. Skulpturen kan sittes på og barn kan kravle gjennom den.

Oppdragsgiver: Trondheim kommune
Mål: L: 220, H: 90 cm
Materiale: Galvanisert og brennlakkert stål, klinkekuler

“FLYTENDE”, 2008

Disse bølgende relieffene har jeg støpt, formet og pusset direkte i gips. Tanken er at hvert enkelt element, enkeltvis eller samlet, kan benyttes som veggfriser integrert direkte i vegg. Lysets og skyggens virkning på formene endrer seg alt etter lyskildens plassering og styrke.

Jeg fascineres av vannbølgens dynamikk og energi, samt den stadig foranderlige linjen som oppstår i vannet. Den buktende, myke linjeføringen går igjen i flere av arbeidene mine.

I dette prosjektet forsket jeg på ulike blandinger av hvit og grå sement – og støpte derfor en del av disse relieffene i dette materialet. Jeg skjønte

etter hvert for et fantastisk materiale sement er og at det innehar mange muligheter for en skulptør.

Tittelen henspiller til inspirasjonskilden min. I tillegg er både gips og sement flytende, men bare kortvarig og tidlig i prosessen.

Materiale: gips/sement

Mål: L: 140, B: 70 cm

